

SMÅ OG MELLEMLISTE VIRKSOMHEDER

Mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder (SMV'er) udgør 99 % af alle virksomheder i EU. De skaber to ud af tre job i den private sektor og bidrager til mere end halvdelen af den samlede merværdi, der skabes af virksomheder i EU. Der er blevet vedtaget en række forskellige handlingsprogrammer til støtte for SMV'er såsom den såkaldte »Small Business Act«, Horisont 2020 og Cosme-programmet. De sigter på at øge SMV'ernes konkurrenceevne gennem forskning og innovation og på at forbedre deres adgang til finansiering.

RETSGRUNDLAG

SMV'er udøver hovedsagelig deres aktiviteter på nationalt plan, da forholdsvis få driver grænseoverskridende virksomhed i EU. Men uanset omfanget af deres aktiviteter er SMV'erne underlagt EU-lovgivningen på forskellige områder, f.eks. beskatning (artikel 110 til 113 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)), konkurrence (artikel 101 til 109 i TEUF) og selskabsret (etableringsretten — artikel 49 til 54 i TEUF). Kommissionens definition på SMV'er kan findes i henstilling 2003/361/EF.

MÅL

Mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder udgør 99 % af alle virksomheder i EU. I 2015 genererede knap 23 millioner SMV'er 3,9 trillioner EUR i merværdi og beskæftigede 90 mio. mennesker, og de udgør således en vigtig kilde til iværksætteri og innovation, som er afgørende for EU's konkurrenceevne. EU's politik for SMV'er har til formål at sikre, at EU-politikker og tiltag er til fordel for små virksomheder, og at de bidrager til at gøre Europa til et mere attraktivt sted at starte virksomhed og drive forretning.

RESULTATER

A. Small Business Act (SBA)

Det til dato største og mest omfattende initiativ vedrørende SMV'er blev taget af Kommissionen i juni 2008 i form af meddelelsen om Small Business Act (SBA) ([COM\(2008\)0394](#)). Small Business Act har til formål at skabe en ny politisk ramme, der integrerer de eksisterende instrumenter og bygger på Det europæiske charter for små virksomheder og Den moderne SMV-politik for vækst og beskæftigelse. Den anvender en tilgang med politisk partnerskab mellem EU og medlemsstaterne frem for at foreslå

en fuldt udviklet EU-tilgang. SBA har til formål at forbedre den overordnede tilgang til iværksætterkulturen i EU ved at »tænke småt først«.

1. Intelligent regulering

Kommissionen har i SBA lagt stor vægt på at mindske bureaukratiet. Ved at gøre den offentlige forvaltning mere lydhør over for SMV'ernes behov kan man yde et betydeligt bidrag til deres vækst. Et direktiv om tjenesteydelser i det indre marked (direktiv 2006/123/EF) blev offentliggjort i 2006 og gennemført af alle EU-medlemsstater i 2009.

Ændringen af direktivet om forsinkede betalinger (der kræver, at offentlige myndigheder betaler inden for 30 dage som en sikkerhedsgaranti for SMV'er) og direktivet om e-fakturer (som ligestiller e-fakturaer med papirfakturaer) er af særlig stor betydning for små virksomheder. Endvidere betyder moderniseringen af EU's politik for offentlige udbud, at SMV'er nu oplever en lettelse af de administrative byrder i forbindelse med adgang til offentlige udbud, og at de har bedre mulighed for fælles afgivelse af bud. Den samme tilgang menes at forenkle regnskabskravene og mindske de administrative byrder, der pålægges SMV'er, gennem moderniseringen af både offentlige udbud i EU og regnskabsdirektivet (nu direktiv 2013/34/EU).

2. Adgang til finansiering

Ofte er SMV'ernes finansieringsbehov ikke blevet opfyldt af de finansielle markeder. Der er i de seneste år gjort visse fremskridt med hensyn til at forbedre SMV'ernes adgang til finansiering og kredit via lån, garantier og venturekapital. De europæiske finansielle institutioner — Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Investeringsfond (EIF) — har forøget deres aktiviteter med hensyn til SMV'er.

Ifølge SBA er adgang til finansiering dog stadig det næststørste problem, som de enkelte SMV'er står over for. I november 2011 fremsatte Kommissionen forslag til en handlingsplan for at forbedre SMV'ers adgang til finansiering ([COM\(2011\)0870](#)). Handlingsplanen omfatter bl.a. politiske initiativer, der kan lette SMV'ers adgang til venturekapitalmarkederne. Kommissionen overvåger udviklingen i SMV'ers adgang til finansiering gennem Den Europæiske Centralbanks og Kommissionens fælles undersøgelse af virksomheders adgang til finansiering (SAFE).

3. SMV'er i det indre marked

Såvel SBA som Kommissionens meddelelser med titlerne »På vej mod en akt for det indre marked — For en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne« ([COM\(2010\)0608](#)) og »Akten for det indre marked II« ([COM\(2012\)0573](#)) understreger behovet for en fortsat forbedring af rammebetingelserne for virksomheder i det indre marked. En række initiativer og foranstaltninger er allerede truffet eller planlagt med henblik på at fremme etableringen og driften af SMV'er i det indre marked. SMV'erne er blevet indrømmet undtagelser på mange områder såsom konkurrenceregler, beskatning og selskabsret.

4. Konkurrencepolitik

EU's statsstøttepolitik har længe tilgodeset SMV'er, idet den anerkender de særlige vanskeligheder, som disse virksomheder står over for på grund af deres størrelse. I 2014 vedtog Kommissionen en revideret generel gruppefritagelsesforordning for

statsstøtte (forordning (EU) nr. 651/2014). Et af elementerne i moderniseringen af statsstøtten er den øgede fleksibilitet, medlemsstaterne har fået til at yde statsstøtte til SMV'er uden at indhente forhåndsgodkendelse fra Kommissionen, forudsat at visse betingelser er opfyldt. SMV'erne kan på grundlag af denne forordning modtage offentlig støtte til en værdi af op til 7,5 mio. EUR.

B. EU-netværk for SMV'er

Som eksempler på netværk, der henvender sig til SMV'er, skal i første række nævnes de generelle støttetjenester for SMV'er i EU, f.eks. »Enterprise Europe Network«, »Solvit«, »Your Europe — Business«, »SMEs and the Environment« og »Dealing with Chemicals: National REACH Helpdesks«. Derudover ydes der støtte til innovation og forskning via bl.a. »IPR Helpdesk«, »SME Techweb«, »China IPR-helpdesk for SMEs«, »European Business and Innovation Centres (BIC) Network (EBN)«, »European Workplace Innovation Network« og »Gate2Growth«.

C. SMV'er og forskning

Forskning og innovation er afgørende for, at SMV'erne kan opnå holdbar succes og vækst i EU. Horisont 2020-programmet for perioden 2014-2020 sigter mod at skabe en bedre og mere omfattende støtte til SMV'ers forsknings- og innovationsaktiviteter. Ved hjælp af et enkelt sæt regler skulle det være muligt at opnå større forenkling. Som en del af denne tilgang tilskyndes SMV'er til at deltage gennem et nyt »specifikt SMV-instrument«, der sigter mod at afhjælpe mangler i finansieringen af SMV'ers særligt risikobetonede forskning og innovation i den tidlige fase.

Det bør bemærkes, at en foreløbig evaluering af Horisont 2020 er obligatorisk i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Horisont 2020. I meddelelsen ([COM\(2018\) 0002](#)) om midtvejsevalueringen af Horisont 2020 undersøges mulige forbedringer af gennemførelsen, og der skabes et solidt evidensgrundlag for udformningen af fremtidige aktiviteter og initiativer. Resultaterne skal således danne grundlag for strukturen og indholdet af det 9. rammeprogram, hvorom der vil blive offentliggjort et forslag i juni 2018.

Desuden er styrkelsen af SMV'ers konkurrenceevne ét af de 11 tematiske mål for samhørighedspolitikken i 2014-2020. Der vil også blive foretaget yderligere investeringer i SMV'er under andre tematiske mål, navnlig forskning og innovation, lavemissionsøkonomi og informations- og kommunikationsteknologi.

D. Program for virksomheders konkurrenceevne og SMV'er (Cosme)

I december 2013 vedtoges Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1287/2013 af 11. december 2013 om et program for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (Cosme) for perioden 2014-2020. Med et planlagt budget på 2,3 mia. EUR i perioden 2014-2020 forfølger Cosme følgende generelle målsætninger:

- Forbedring af SMV'ers adgang til finansiering i form af egenkapital og fremmedkapital: en egenkapitalfacilitet til investeringer i vækstfasen såvel som en lånefacilitet, der tilbyder SMV'er direkte ordninger eller andre former for risikodelingsordninger med finansielle formidlere til dækning af lån. 1,3 mia. EUR af Cosme-budgettet er afsat til finansielle instrumenter.

- Forbedring af adgangen til markeder, både i EU og globalt: Vækstorienterede erhvervsstøttetjenester vil blive tilvejebragt via Enterprise Europe-netværket for at fremme ekspansion både i det indre marked og uden for EU.
- Fremme af iværksætteri: Aktiviteterne vil omfatte fremme af iværksætterkompetencer og -holdninger, navnlig blandt nye iværksættere, unge og kvinder.

Ifølge Kommissionen forventes programmet på årsbasis at hjælpe 39 000 virksomheder med at skabe eller bevare 29 500 arbejdspladser og lancere 900 nye virksomhedsprodukter, tjenesteydelser eller processer frem til 2020.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Allerede i 1983 udnævnte Europa-Parlamentet året til »håndværkets og de små og mellemstore virksomheders år« og lancerede en række fællesskabsinitiativer til fremme af deres udvikling. Siden da har Europa-Parlamentet til stadighed engageret sig i at fremme udviklingen af europæiske SMV'er. For eksempel:

- I juni 2010 vedtog Europa-Parlamentet [en beslutning](#) om Fællesskabets innovationspolitik i en verden under forandring^[1]. I denne beslutning understreger det behovet for at skabe betingelser for, at risikokapital bliver lettere tilgængelig for SMV'er. Det opfordrer navnlig til udvikling af finansieringsværktøjer for SMV'er såsom mikrokreditter, venturekapital til personer, der søger at investere i innovative virksomheder, og »business angels«, som kan sponsorere unge forskeres forretningsprojekter. Det opfordrer også medlemsstaterne og Kommissionen til at skabe skattemæssige, finansielle, forretningsmæssige og administrative incitamenter til investeringer.
- I marts 2011 vedtog Europa-Parlamentet [en beslutning](#) om en industripolitik for en globaliseret verden^[2]. Europa-Parlamentet opfordrer bl.a. Kommissionen til at fremskynde gennemførelsen af SBA for at mindske de administrative byrder og sikre SMV'er bedre adgang til finansieringsmuligheder. Det opfordrer også til en ajourføring af definitionen på SMV'er med henblik på at give mulighed for en større fleksibilitet i specifikke erhvervssektorer. Endvidere opfordrer det indtrængende Kommissionen til at øge SMV'ers deltagelse i rammeprogrammerne for forskning og udvikling.
- I maj 2011 vedtog Europa-Parlamentet [en beslutning](#) om revisionen af Small Business Act^[3]. I denne beslutning opfordrer Parlamentet bl.a. medlemsstaterne til at vedtage det sidste tilbageværende forslag om statut for det europæiske private selskab. Det understreger også sin bekymring over, at SMV-testen ikke er blevet anvendt korrekt og konsekvent i forbindelse med alle nye lovforslag, navnlig på nationalt plan. Derudover advarer det medlemsstaterne mod at »overregulere« ved at gå videre end EU-lovgivningens krav, når direktiver gennemføres i national lovgivning.

[1]EUT C 236 E af 12.8.2011, s. 41.

[2]EUT C 199 E af 7.7.2012, s. 131.

[3]EUT C 377 E af 7.12.2012, s. 102.

- I oktober 2012 vedtog Parlamentet [en beslutning](#) med titlen »Små og mellemstore virksomheder (SMV): konkurrenceevne og forretningsmuligheder«^[4]. I denne beslutning fremhæver det en række områder, herunder nedbringelse af administrative byrder, støtte til konkurrenceevne og jobskabelse, opstart af iværksættervirksomhed og adgang til information og finansiering.
- I januar 2014 vedtog Parlamentet [en beslutning](#) om genindustrialisering af Europa med henblik på at fremme konkurrenceevne og bæredygtighed^[5] og understregede SMV'ers betydning for EU's økonomi og opmuntrede til særlig støtte og assistance til SMV'er.
- I september 2016 vedtog Parlamentet [en beslutning](#) om adgang til finansiering for SMV'er og øget diversificering af SMV-finansieringen i en kapitalmarkedsunion^[6].
- I juli 2017 vedtog Parlamentet [en beslutning](#) om opbygning af en ambitiøs industripolitisk EU-strategi som en strategisk prioritering til fremme af vækst, beskæftigelse og innovation i Europa ([2017/2732\(RSP\)](#))^[7].

Frédéric Gouardères
05/2019

[4]EUT C 68E af 7.3.2014, s. 40.

[5]EUT C 482 af 23.12.2016, s. 89.

[6]Vedtagne tekster, [P8_TA\(2016\)0358](#).

[7]Vedtagne tekster, [P8_TA\(2017\)0305](#).

